

2021-09-13

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

103 33 Stockholm

Betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2021:42)

(Fi2021/02222)

Sammanfattning

Bolagsverket tillstyrker flertalet av de förslag som utredningen kommit fram till. Utredningen ger en tydlig bild av problematiken kring penningtvätt och finansiering av terrorism. Bolagsverket har inget att invända mot förslagen gällande förtydligande av Finansinspektionens regleringsbrev, ökad informationsspridning från Finansinspektionen samt rekommendationen om ökat antal undersökningar.

Bolagsverket instämmer i utredningens bedömning att de nuvarande reglerna kring sekretess och annan tystnadsplikt hindrar ett informationsutbyte på området som leder till minskad effektivitet i arbetet mot penningtvätt och mot finansiering av terrorism. De föreslagna åtgärderna för särskilt beslutad samverkan kommer inte bara att leda till ett effektivt arbete i det enskilda fallet, utan kommer även kunna leda till ökad spridning av generell och aktuell kunskap på området. Bolagsverket välkomnar därför förslaget och kommer att stå till förfogande vid sådan samverkan. Möjligheten för verksamhetsutövare att kunna utbyta information om möjlig penningtvätt eller finansiering av terrorism med en annan verksamhetsutövare som också ingår i transaktionen, bör också ge en högre effektivitet. Utredningen gör en välgrundad avvägning mellan skyddet för den personliga integriteten och behovet att kunna utbyta information för att effektivt kunna motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolagsverket är vidare positivt till de förändringar som föreslås gällande tidpunkten för anmälan till registret över verkliga huvudmän. Detsamma gäller förtydligandet gällande de anmälningar om misstänkta fel i registret som verksamhetsutövare ska göra. Båda dessa förslag ligger i linje med Bolagsverkets uppfattning om vad som skulle effektivisera hanteringen av registret över verkliga huvudmän. Fortsatta utredningar bör dock ta upp frågan om möjligheten att vägra registrering för en juridisk person som inte anmäler verklig huvudman samt möjligheten att likvidera eller avregistrera en juridisk person som inte rättar en felaktig uppgift. Dessa är delar av en större fråga om vad som skulle vara effektiva påföljder för de juridiska personer som har inkorrekt uppgifter i registret. Den frågan är av stor vikt för att få hög kvalitet på informationen i registret.

Bolagsverket anser att ett krav på bekräftelse också bör åtföljas av en proportionerlig och administrativt anpassad åtgärd för det fall en juridisk person inte uppfyller kravet.

22.3.3 Bolagsverkets register över verkliga huvudmän

Anmälan av verklig huvudman i samband med registrering av en juridisk person

Bolagsverket tillstyrker förslaget att tidsfristen för anmälan till registret över verkliga huvudmän gällande de juridiska personer som har Bolagsverket som behörig registreringsmyndighet tas bort. Det kommer att förenkla för de som startar företag, att kunna göra all behövlig administration direkt vid uppstarten. Dock bör frågan om möjligheten att vägra registrering av den juridiska personen på grund av att anmälan till registret över verkliga huvudmän saknas fortsätta behandlas. Detta hör ihop med möjligheten att likvidera eller avregistrera en juridisk person som inte rättar fel i registret, och med sanktionsmöjligheterna i stort. Vitesprocessen har visat sig vara en ineffektiv metod, både ur perspektivet av det faktiska utfallet, och ur Bolagsverkets kostnadsperspektiv. Bolagsverket har haft stora kostnader för viteshanteringen vilken dock endast har lett till ett fåtal rättningar i registret. Bolagsverket förordar att sanktionsfrågan utreds närmare, för att uppnå full effekt av idéerna bakom de förslag som Bolagsverket redovisat i *Slutrapport regeringsuppdrag Registret över verkliga huvudmän*, den 29 maj 2020, dnr 1173/2020.

Bekräfta uppgifter årligen

En juridisk person är enligt lagen skyldig att ha tillförlitlig och aktuell information om sitt verkliga huvudmannaskap, och anmäla till registret utan dröjsmål när en förändring skett. Bolagsverkets uppfattning är att det i de flesta små och medelstora företag inte sker några ändringar av huvudmannaskapet under långa perioder. Uppgifterna är vanligen anmälda för flera år sedan, men alljämt aktuella. I nuläget har den juridiska personen ingen möjlighet att via registret visa att huvudmannasituationen efter genomförd kontroll är oförändrad. En möjlighet att kunna gå in och bekräfta att de anmälda uppgifterna fortfarande är aktuella, och att i registret visa att sådan gjorts, skulle vara en möjlig och relativt enkel väg att avhjälpa problemet.

Förslaget om årlig bekräftelse kan innebära en risk för att frågan om ändring av verkligt huvudmannaskap skulle tas upp först när det är dags för den årliga bekräftelsen, i stället för att se till att bedöma huvudmannaskapet när en förändring på ägarsidan skett och därvid anmäla en eventuell förändring. Å andra sidan skulle ett krav på årlig bekräftelse innebära en tydlig och enkel kontrollpunkt för alla företag.

Möjligheten att följa upp och använda sanktionsmedel mot de som inte bekräftar uppgifterna i tid är i dagsläget begränsad till föreläggande, med förelägganden vid vite som sista steg. Det vore därför av intresse att ytterligare utreda frågan om när anmälan ska ske, tillsammans med en översyn av vad som skulle vara effektiva sanktionsmedel i registret.

I sammanhanget kan även upplysas att frågan om hur och när företag skulle kunna bekräfta uppgifter i Bolagsverkets register, för närvarande utreds av verket inom ramen för regeringsuppdraget rörande ny finansieringsmodell (N2021/00167).

Anmälan om felaktiga uppgifter

Bolagsverket anser att utredningen har gjort en korrekt bedömning av problemet i fråga och förslaget är helt i linje med vad Bolagsverket anser behövs för att uppnå en effektiv hantering av denna typ av ärenden.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. I den slutliga handläggningen har också direktör Inga Otmalm, rättschefen Erik Janzon, enhetschefen Håkan Larsson, verksamhetsarkitekt Peter Israelsson, verksamhetsarkitekt Bo Danielsson, ekonom Erik Olsson och verksamhetsutvecklare Jan Pettersson deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Erik Jonsson.

Annika Stenberg

Erik Jonsson